

Izpitne teme iz predmeta Patologija za dentalno medicino

Priporočena literatura - primarno študijsko gradivo:

1. Kumar V, Abbas AK, Aster JC. Robbins and Kumar Basic Pathology. 11. izdaja. Elsevier Saunders 2022
2. Sapp JP, Eversole LR, Wysocki GP. Contemporary oral and maxillofacial pathology. 2. izdaja. St. Louis: Mosby 2004
3. Zidar N, Gale N. Osnove patologije. Prva izdaja. Katedra za patologijo MF UL, Ljubljana 2011
4. Zidar N, Popović M. Klinično-patološki primeri. Vaje iz patologije za študente medicine in dentalne medicine. 1. izdaja. Katedra za patologijo MF UL, Ljubljana 2012
5. Ustrezna predavanja (izročki)

Priporočena literatura - dopolnilno študijsko gradivo:

6. Odell EW. Cawson's Essentials of oral pathology and oral medicine. 7. izdaja. Elsevier Saunders 2024
7. Thompson DR, Muller S, Nelson BL. Diagnostic pathology: Head and neck. Elsevier, 3. izdaja. Elsevier Saunders 2022

Splošna patologija

Poglavje/sklop	Izpitne teme	Primarno štud. gradivo
Celična okvara, celična smrt, prilagoditve celice	Vrste škodljivih dejavnikov Reverzibilne, ireverzibilne celične okvare Smrt celice (apoptoza, nekroza, avtofagija) Prilagoditve celice (atrofija, hipertrofija, hiperplazija, metaplazija) Znotrajcelična in zunajcelična kopičenja Klinične povezave –primeri	1, 2, 4, 5
Vnetje	Definicija, vzroki, lokalni in sistemski znaki, razdelitev Vnetni mediatorji Akutno, subakutno, kronično vnetje Histopatološka klasifikacija vnetij (eksudacijsko, destruktivsko- nekrotizirajoče, proliferacijsko, granulomsko vnetje) Klinične povezave –primeri	1, 2, 4, 5
Obnova poškodovanega tkiva	Razvrstitev celic glede na proliferacijsko sposobnost (labilne, stabilne, stalne) Matične celice Rastni faktorji in ekstracelični matriks Celjenje z regeneracijo, celjenje z reparacijo Klinične povezave –primeri	1, 2, 4, 5
Obtočne motnje in njihove posledice	Hiperemija in kongestija (kongestija pljuč, jeter) Edem (edem pljuč, možganov, podkožni, izlivi v telesne votline) Krvavitev (zunanja, notranja, hemoragična diateza, hematoma, petehija, purpura, ekhimoza) Tromboza (venska, arterijska, v srcu) Embolija (sistemska, pljučna, maščobna) Infarkt (anemični, hemoragični; infarkt srca, možgan, pljuč, vranice, ledvice, črevesja, spodnje okončine)	1, 2, 4, 5
Imunopatologija	Reakcije preobčutljivosti (razdelitev, mehanizmi, primeri) Avtoimunske bolezni (nastanek, razdelitev – omejene na en organ, sistemske, primeri)	1, 2, 4, 5

	Lupus eritematozus, sistemska skleroza, Sjogrenov sindrom, vaskulitis, z IgG4 povezana bolezen Bolezni imunske pomanjkljivosti	
Patologija kopičenja beljakovin	Hialinoza Amiloidoza (metode za dokazovanje amiloida, klasifikacija amiloidoz) Klinične povezave - primeri	1, 2, 4, 5
Patologija tumorjev	Splošne značilnosti, definicija, razdelitev, poimenovanje, diagnostika v patologiji Karcinogeneza (mehanizem, genetski in epigenetski dejavniki, dejavniki okolja - kemični, fizikalni, infekcijski, vnetje, brazgotinjenje) Prekanceroze, displazija, karcinom in situ Značilnosti benignih in malignih tumorjev Stopnja diferenciacije, gradus, stadij (TNM klasifikacija) Lokalni in sistemske učinki tumorjev na bolnika Invazija in zasevanje (mehanizmi, lokalna, perinevralna, vaskularna invazija, limfangioza) Benigni epitelni tumorji (papilomi, adenomi) Maligni epitelni tumorji (karcinom in situ, ploščatocelični, urotelni, žlezni, neuroendokrini, nediferencirani karcinomi, organsko značilni karcinomi – hepatocelularni, karcinom, karcinom ledvičnih celic, nediferencirani karcinomi) Mezenhimski tumorji (definicija, delitev, poimenovanje) Limfomi in levkemije (Hodgkinov in neHodgkinov limfom, akutna in kronična levkemija)	1, 2, 4, 5
Škodljivi učinki mikroorganizmov	Pomen okužbe v patogenezi različnih boleznih (avto)imunske bolezni, amiloidoza, tumorji (EBV, HPV, HBV, HCV, Helicobacter pylori), okužba med nosečnostjo	1, 2, 4, 5
Citopatologija	Definicija citopatologije, vrste celičnih vzorcev Bris materničnega vratu, način in mesto odvzema, pomen za odkrivanje predrakavih sprememb, ZORA Možnosti in pomen pregleda celičnih vzorcev iz sprememb dojke Možnosti in pomen pregleda celičnih vzorcev iz urina	3

Organska (sistemska) patologija

Poglavje/sklop	Izpitne teme	Primarno štud. gradivo
Patologija srca in ožilja	Ateroskleroza Anevrizma in disekcija Bolezni ven in mezgovnic Vaskulitis Ishemična bolezen srca Bolezni zaklopk Miokarditis in kardiomiopatije	1, 2, 4, 5
Patologija pljuč	Sarkoidoza Pljučne infekcije Tumorji	1, 2, 4, 5
ORL patologija	Prekanceroze in karcinom grla in žrela HPV in EBV po. tumorji glave in vratu Bolezni nosu in obnosnih votlin (polipi, prirojene spremembe, glivični rinosinusitis, tumorji)	1, 2, 4, 5
Patologija	Glomerulonefritis	1, 2, 4, 5

ledvic in sečil	Tubulointerstijske bolezni Obstrukcija sečil Tumorji	
Patologija prebavil	Požiralnik: ezofagitis, Barretov požiralnik, karcinom požiralnika Želodec: akutni in kronični gastritis, erozija in peptični ulkus, tumorji (karcinom, limfom, GIST) Kronična vnetna črevesna bolezen Polipi in tumorji kolona	1, 2, 4, 5
Patologija jeter, žolčnika in pankreasa	Ciroza Virusni hepatitis Alkoholna in nealkoholna steatoza jeter Hepatocelični karcinom Žolčnik – vnetje in tumorji Pankreas – vnetje in tumorji	1, 2, 4, 5
Urološka patologija	Tumorji testisa Prostata – hiperplazija in karcinom	1, 2, 4, 5
Patologija endokrinih žlez	Ščitnica – vnetje, tumorji	1, 2, 4, 5
Patologija osrednjega živčevja	Odgovor na poškodbo v osrednjem živčevju Edem, herniacija, hidrocefalus Cerebrovaskularne bolezni Infekcije Tumorji	1, 2, 4, 5
Patologija perifernega živčevja	Travmatski nevrom Tumorji (švanom, nevrofibrom, maligni tumor periferne živčne ovojnice)	1, 2, 4, 5
Patologija kože	Tumorji	1, 2, 4, 5

Oralna patologija

Poglavje/sklop	Izpitne teme	Primarno štud. gradivo
Cistične lezije glave in vratu	Odontogene ciste Neodontogene (druge-razvojne) ciste Anevrizmalna kostna cista Enostavna kostna cista	2, 4, 5
Okužbe v ustni votlini	Odontogene okužbe/vnetja (periapikalne lezije, poti širjenja odontogenih okužb) Osteomielitis in z zdravlili povzročena osteonekroza čeljustnic Glivične okužbe (kandida, aspergillus) Virusne okužbe (herpesvirusi, HIV, HPV) Bakterijske okužbe (aktinomices, sifilis, tuberkuloza)	2, 4, 5
Kostne lezije	Vezivno-kostne lezije Gigantocelične lezije Metabolne motnje (Pagetova bolezen, hiperparatiroidizem) Benigni tumorji Maligni tumorji (osteosarkom, hondrosarkom, Ewingov sarkom)	2, 4, 5
Odontogeni tumorji	Benigni odontogeni tumorji Maligni odontogeni tumorji (osnovna opredelitev, »maligni ameloblastom«, ameloblastni karcinom)	2, 4, 5

Epitelijske spremembe ustne votline	Pigmentne lezije (benigne in maligne) Levkoplakija in eritroplakija Epitelna hiperplazija/akantoza, hiperkeratoza Displazija, prekanceroze Ploščatocelični karcinom	2, 4, 5
Imunsko pogojene bolezni v ustni votlini	Aftozni stomatitis Lichen planus Bulozne avtoimunske bolezni Lupus eritematozus Sarkoidoza Vaskulitis Crohnova bolezen Orofacialna granulomatoza	2, 4, 5
Bolezni mehkih tkiv	Vezivne spremembe (iritacijski fibrom, periferni osificirajoči fibrom, periferni gigantocelični granulom, vnetna fibrozna in papilarna hiperplazija, hiperplastični gingivitis, gingivalna fibromatoza, medikamentozna hiperplazija dlesni) Žilne spremembe (piogeni granulom, hemangiom, limfangiom, angiosarkom, Kaposijev sarkom)	2, 4, 5
Bolezni žlez slinavk	Reaktivne spremembe (mukokela, retencijska cista, sialolitiza, kronični atrofični fibroproduktivni sialadenitis), nekrotizirajoča sialometaplazija, sialadenoza) Virusni in bakterijski sialadenitis Limfoepitelijski sialadenitis, Sjogrenov sindrom, z IgG4 povezana bolezen, cistična limfoidna hiperplazija pri AIDSu Benigni in maligni tumorji slinavk	2, 4, 5
Poškodbe zaradi fizikalnih in kemičnih dejavnikov	Radiacijske poškodbe Medikamentozna hiperplazija dlesni Amalgamska tetovaža	2, 4, 5